

KONGRESAS SUSIRINKO ANTRAJAI SESIJAI

AZIJOS KOMUNISTŲ PARTIJOS REMIA PEKINGĄ IDEOLOGINIUISE GINČUOSE

Pastebimas Sovietų Sąjungos įtakos sumažėjimas

HONGKONGAS. — Kremlius patyrė nemaža pralaimėjimų besirungiant su Pekingu dėl Azijos šalių komunistų partijų palankumo, rašo New York Times korespondentas Seymour Topping. Pralaimėjimų patirta Indijoje, Ceilone, Indonezijoje, Burmoje, Indokinijoje (šiaurės Vietname, Laose, Kambodijoje) ir Australijoje.

Pekingas pajėgė patraukti savo pusėn daugiau komunistų partijų, reikalaujamas didesnio karingumo prieš kapitalistų šalis, apeliuodamas į rasinius jausmus ir būdamas žymiai geresnė geografiniame padėtyje.

Pekingas plaišina partijas

Indijoje, Ceilone, o taip pat Australijoje, Pekingui palankūs komunistai dar nepajėgė užvaldyti savo partijų, bet to siekia ir nemaža ta kryptimi padaryta.

Kaip matyti iš naujai išspausdinto pranešimo apie Kinijos komunistų partijos propagandistų ir intelektualų posėdžiavimo spalio mėnesį, Chou Yang, centro k-to propagandos vicedirektorius, liepė Pekingo stiliaus komunistams atsakyti vienybės siekimui, nebendradžiui ir neieškoti kompromiso su "revizionistais" (Nikita Chruščėvas irgi priskiriamas šiai komunistų kategorijai).

Tikrieji marksistai-leninistai neturį atsakyti principų vienybės labui. Jie turį veikti atskirai, pamokslavo Chou Yang.

Jie palaidos revizionistus

Nikita Chruščėvas nuolat kartoja savo grasinimais kapitalistų kraštams "mes jus palaidosim". Pekingo propagandos vicedirektorius irgi kalbėjo aname susirinkime apie palaidojimą: tikrieji marksistai-leninistai palaidosią revizionistus, suprask, chruščiovininkus, titininkus.

Jis kalbėjo: "Kur iškylą revizionizmas, ten iškils marksistai-leninistai kovai prieš revizionistus. Kur marksistai-leninistai bus mėtomi iš partijų ir imtasi kitokių skaldymo priemonių, turės iškilti nauji kovingi marksistai, leninistai ir stiprios revoliucinės partijos. Revizionizmas ugdą sau opoziciją, bet bus jos palaidotas".

Pekingas pagrįstai džiaugiasi, kad Indijoje, kur praeitais metais po kinų komunistų armijos užpuolimo, įtaka komunistų partijų buvo nusmukusi, dabar ji vėl atsigauja. Partijos vadas S. A. Dange, palaikąs Maskvos pusę, tebėra viršūnėje, bet "pekinezai" jau turėjo savo suvažiavimą Kalkutoje ir svarstė savo komunistų partijos įsteigimą.

Lapkričio 17 d. Ceilono komunistai, palankūs Pekingui, turėjo savo suvažiavimą ir priėmė nutarimą steigti savo partiją, nepriklausomą nuo Maskvos, jei negalėtų užvaldyti dabartinės partijos.

Lapkričio 11 dieną panašią rezoliuciją priėmė Australijos komunistai, vadovaujant E. F. Hill.

— New Yorko viešbutis Astor, kuris buvo padegtas sekmdienio naktį, turėjo savo didumu antrą rautų salę mieste. Joje galėjo sutilpti 2,500 svečių. Salė buvo išnuomota visokiems baliams iki liepos mėnesio atei-tin. Nuostolių padaryta už milijoną dolerių.

IŠ VISO PASAULIO

Jeruzalės minios auka

AMANAS, Jordanija. — Įvažiuojant iš Jordanijos popiežiui į Jeruzalę per Damasko vartus, minios spūstis buvo tokia didelė, kad viena 14 metų mergaitė buvo mirtinai sutruškinta. Apie tai buvo vėliau pranešta popiežiui. Jis apgailėjo įvykį ir pažadėjo pasimelsti už jos vėlę.

Anglai padeda Kubai

HAVANA. — Anglijos kompanija pasirašė su Kuba prekybos sutartį apie 400 autobusų ir jų dalių pardavimą už \$10 milijonų. Autobusus pristatys Leyland Bators, Ltd. Kompanija davė Kubai 5 metus laiko atsilyginimui. Jei norės, Kuba galės gauti tokiom pat sąlygom dar 1,000 autobusų. Amerika yra paskelbusi Kubai prekybos embargą ir reikalauja sąjungininkus padėti jos ekonominiame kare prieš Castro valdžią.

Fordo fabrikas Portugalijoje

LISABONA. — Dalyvaujant Henry Ford II Portugalijos miestely Azambuja, 30 mylių į šiaurės rytus nuo Lisabonos, buvo atidarytas Fordo automobilų montavimo fabrikas. Jame galės sumontuoti per metus 5,000 automobilių ir juos parduoti vietos rinkoje kaip naminį gaminį — be maito. Atidarymo ceremonijose dalyvavo didelė valdžios delegacija su prezidentu Rodrigues Tomas priešaky.

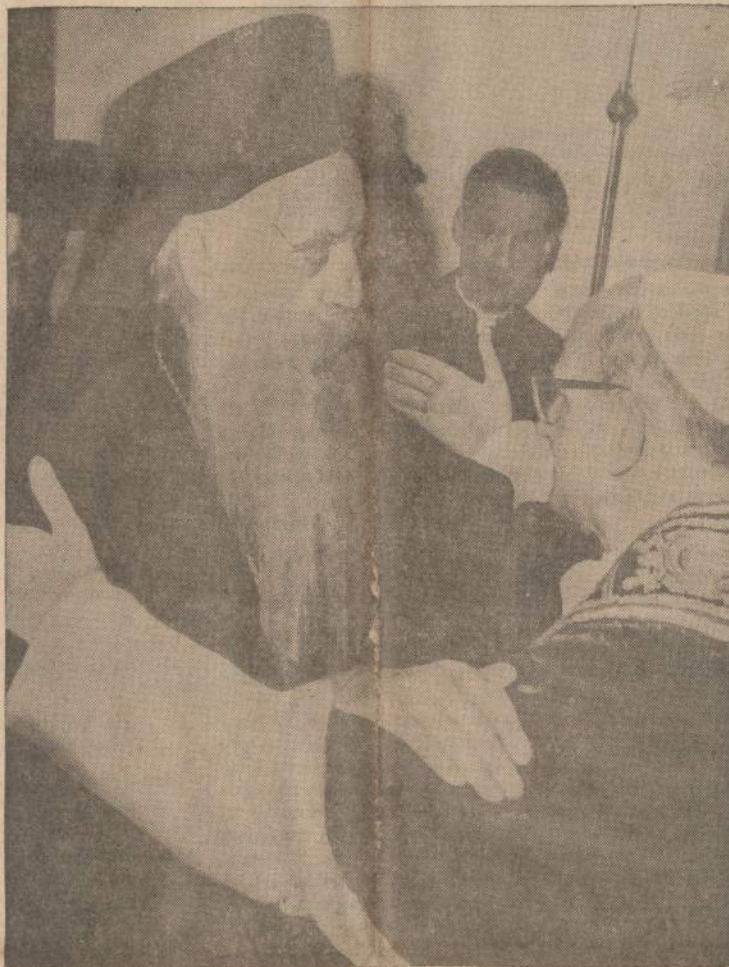
Amerikos darbininkų unijos skundžias, kad kompanijos šitoki būdu išgabena iš šalies darbo galimybes, didina nedarbą. Amerikoj laivų statyklos uždaromos, o Amerikos kompanijos laivus gamina Japonijoje ir kitose "pigesnėse" šalyse.

Kultūros mainų derybos

MASKVA. — Antradienį prasidėjo kultūrinių mainų derybos tarp Amerikos ir Sovietų Sąjungos. Derybų tikslas yra sudaryti naują dviejų metų sutartį. Pirmoji sutartis buvo sudaryta Eisenhowerio vyriausybės laikais, 1958 metais. Derybos turėjo prasidėti spalio mėnesį, bet jas sutrukdė Sovietai, areštuodami JAV profesorį Frederick Barghoorn, kultūrinių mainų organizacijos narį.

Nėrašo apie popiežiaus kelionę MASKVA. — Sovietai tik užsieniui skirtoje anglų kalba spaudoje paminėjo popiežiaus Povilo VI piligriminę kelionę į Palestiną. Laikraščiuose rusų kalba apie popiežiaus kelionę nebuvo dar nė žodžių prasitaria.

— Kambodija pareikalavo P. Vietnamą užleisti jai Cochinchiną ir kelias kitas salas. Notą su šiuo reikalavimu pasiuntė per Prancūzijos ambasada, nes diplomatiniai santykiai tarp šių dviejų kaimynų yra nutraukti.

Popiežius Paulius VI, atkeliavęs į Jeruzalę, susitiko su graikų-ortodoksų religijos vadu, patriarchu Athenagoras.

JV PARDUODA KVIEČIUS SOVIETAMS PIGIAU NEGU KITOMS VALSTYBĖMS

Suradę būdą apeiti aukštas Amerikos laivų kainas

WASHINGTONAS, D. C. — Kongreso atstovas Paul Findley (resp., Ill.) paprašė prezidentą Johnsoną sulaukyti kviečių gabėnimą į Sovietų Sąjungą, kol nebus nustatyta, kuo remiantis Sovietams pardavinėjami kviečiai pigiau negu draugiškoms laisvojo pasaulio valstybėms.

Žemės ūkio departamentas paskelbė, kad ligi šiol grūdų eksporto kompanijos gavo leidimą parduoti Sovietams kviečių už \$78,500,000. Sovietai nori pirkti už \$250 mil. Departamentas patvirtino, kad jis sutinka primokėti už kiekvieną bušelį, eksportuotą į Rusiją, 72-72 centus. Tai yra 14,5 cento daugiau negu departamentas primokėdavo už kviečius, parduodamus kitoms valstybėms.

Pasaulio rinkoj kviečių nėra

Nuolaidų Sovietams priešrinkimai iš viso nepripažįsta vyriausybės ekonomistų išsireiškimų apie kviečių kainas pasaulinėje rinkoje. Iš tikrųjų pasaulinė rinkoj tokių kviečių Sovietai negalėtų gauti. Kiek jų buvo (Kanados, Australijos ir kitų kraštų), išpirko komunistinė Kinija.

JAV vyriausybės (žemės ūkio departamento) išaiškinimu tie 72-72 centai, primokami už bušelį, sudaro skirtumą tarp pasaulinės rinkos ir Amerikos kainos. Tariamąją pasaulinę rinkoj kviečiai yra pigesni už Amerikos, kadangi Amerikos vyriausybė primoka kviečių augintojams ir palaiko aukštesnes kainas dirbtiniu būdu.

Truputis aritmetikos: Sovietams užpirkus kviečių tuo tarpu už \$78.5 mil., JAV vyriausybė — mokesčių mokėtojai — turės pridėti \$25 mil. Kiekviena kita už-

Moterų smaugikas Bostone darbuojas

Rado nužudyta 19 metų merginą

BOSTONAS. — Beacon Hill, Bostono priemiesty, buvo rasta pasmaugta savo bute 19 metų merginą Mary Sullivan, skolinimo kompanijos tarnautoja. Per pusantį metų Bostone ir apylinkėj šitoki būdu buvo nužudyta 13 moterų. Policija spėja, kad beveik visas nužudė lytinis pakvaišelis, bet pagauti jo negali.

Policija suėmė 18 metų vaikina Newtono priemiesty. Jis buvo pagrobes dvi seseris, 25 ir 16 metų, automobilį ir privertė jį nuvežti iš Bostono į minėtą užmiestį. Išėdamas iš automobilio jis atėmė penkis dolerius ir pasigyrė, kad esąs policijos paieškomas už žmogžudystę.

sienio valstybė, kad ir Amerikos sąjungininkė, būtų už šį kiekį sumokėjusi \$1,350,000 daugiau negu sumokės Sovietai.

Bet Sovietai turės brangiau mokėti už kviečių važną, nes 50-30% kviečių turės gabenti Amerikos prekiniais laivais, kurių nuoma yra apie 40% brangesnė. Laivų, transportacijos klausimas buvo pats sunkiausias kviečių užpirkimo derybose.

VĒLIAUSIOS ŽINIOS

♦ Malazijos kariuomenė nu-kovė pasieny šiaurės Borneo sa-loje dešimt Indonezijos partizanų, siunčiamų kovoti prieš šią anglų globojamą valstybių federaciją.

♦ Indonezijos prezidentas Sukarno atskrido į Filipinus kvies-ti į karą prieš Malazijos valsty-bių federaciją. Filipinai reiškia pretenzijas į kai kurias federacijos žemes, bet, kaip draugiinga Vakarams šalis, nenori imtis ginklo.

♦ Malšinti bedarbių minią Orane Alžerijos valdžia pasiun-tė kariuomenę. Riaušiniškai įsiver-žė į miesto rotušės įstaigas, ka-reiviai keletą riaušinių sužeidė, o gal ir nukovė.

♦ Indijos premjerui Nehru, 74 metų, įsakyta bent dvi sa-vaites gulėti lovyje. Jo sveikata dėl aukšto kraujo spaudimo ir kitų priežasčių esanti pablogė-jusi.

♦ Vakarų Vokietijos kancleris Erhardas pasisakė prieš naujas Vakarų Berlyno derybas su Ry-tų Vokietija dėl giminių kelia-vimo į Rytų Berlyną.

♦ JAV davė vėl porą leidimų eksporto kompanijoms parduoti kviečių komunistų šalims: So-vietams — už \$42 mil., Bulgari-jai — už \$10 mil.

Kipro respublikoj atstatyta taika

Tai mūsų nuopelnas, sako britų premjeras Sir Alec LONDONAS. — Anglijos mi-nisteris pirmininkas Sir Alec Douglas-Home su pasitenkini-mu pareiškė, kad skubus britų įsimašymas į Kipro salos grai-kių-turkų vaidus ir skerdynes už-kirto kelią pilietiniam karui ir

SENATAS IR ATSTOVŲ RŪMAI IŠKLAUSYS PREZIDENTO L. JOHNSON PRANEŠIMO

Mokesčių sumažinimas laikomas svarbiausiu projektu

WASHINGTONAS, D. C. — Antradienį, sausio 7 dieną, buvo atidaryta JAV 88-jo kongreso antroji sesija. Senatas ir atstovų rūmai atliko tik atidarymo formalumus trumpuose atskiruose posėdžiuose. Trečiadienį abiejų rūmų nariai susirinks iš-klausti prezidento Lyndon Johnsono vadinamąją Unijos kalbą, apie respublikos vidaus ir užsienio politiką.

Ulbrichtas traukia Brandtą į derybas

Žada pravert vartus į R. Berlyną, jei laikysis komunistų sąlygų

BERLYNAS. — Rytų Vokietijos valdytojas iš Nikitos malonės Ulbrichtas gundo Vakarų Berlyno burmistrą Willy Brandt žengti žingsnį toliau pradėta kryptim — į tarp miestinį bendra darbiavimą, bet Brandtas prisibijo.

Per Willy Stoph, Rytų Vokietijos vicepremierą, buvo kreiptasi į Willy Brandtą užmegzti tiesiogines derybas dėl vakari-nių berlyniečių susisiekimo su giminėmis anapus gėdos sienos.

Pirmoji sutartis, kuri veikė 17 dienų, buvo pasirašyta Brandto administracinio pagalbinin-ko. Jis nėra rinktas ir neturi poli-tiko markės. Jau ir iš to vo-kiečių komunistų valdžia turėjo nemaža džiaugsmo. Esą Vaka-rų Berlynas pradėjęs tiesioginiai santykiai aplenkdamas savo globėjus (JAV, Angliją, Prancūziją) ir nebepaisydama Vaka-rų Vokietijos įspėjimų, jog tai duos progos komunistams girtis "faktišku pripažinimu".

Willy Brandt yra linkęs atnau-jinti derybas dėl tolesnio giminių lankymo Rytų Berlyne, bet nenori pats derybose dalyvauti.

JAV pakelė muitą "Volkswagenams"

Viščiukų karo tęsinys

NEW YORKAS. — Nuo ant-radienio kiek pabrango Amerikoj Vakarų Vokietijos lengvieji prekiniai automobiliai Volkswagen ir jų dalys. Amerika, atsilygin-dama Europos Bendrajai Rinkai už maito pakėlimą jos viščiukams, nutarė atitinkamai pakel-ti muitą kai kurioms Bendrosios Rinkos narių prekėms.

Už kelių mėnesių bus pakeltas muitas Prancūzijos koniakui. Iš pakelto maito Amerika turi gauti \$26 milijonus per metus pajamų, kad padengtų nuostolius iš virščiukų maito padidini-mo Bendrojoj Rinkoj.

Volkswagen keleiviniams au-tomobiliams ir "dėžėms ant ra-tų" maitas nebus pakeltas, tik lengviesiems prekiniais motor-vežimiams (panel ir pick up trucks). Muitas pakeltas nuo 3,5% iki 25%, vidutiniškai \$237; prekiniai Volkswagen vietoje \$2,060, dabar kainuoja \$2,297.

pašalino tarpvalstybinio karo (Turkijos-Graikijos) pavojų.

Tarpininkaujant anglams, ant-radienį graikai ir turkai pradė-jo griauti Kipro sostinėje Nikosi-joj barikadas. Susisiekimas tarp šių dviejų tautų bendruomenių buvo atstatytas, bet tikro saugi-gumo neįaučia nė katros pusės gyventojai.

Laiko tarpas tarp kongreso pirmosios ir antrosios sesijos bu-vo trumpiausias Amerikos tai-kos metų istorijoj. Senatas iš-siskirstė atostogų jau po Kalė-dų, gruodžio 30 dieną. Antroji sesija bus trukdoma pasiruošimais rinkimams, abiejų partijų konvencijomis. Gi ilgas sąrašas nenuveiktų darbų yra likęs iš pirmosios sesijos.

Pasiruošimas kongreso kalbai

Iš Baltųjų Rūmų patirta, kad prezidento kalba kongrese bus trumpa, suglausta, bet joje reikės kad ir trumpais žodžiais iš-dėstyti savo vyriausybės siekį-mus, programą.

Tuo reikalu prez. Johnson antradienį posėdžiavo su demo-kratų partijos vadais abiejuose kongreso rūmuose. Buvo pakvietęs darbininkų unijų federa-cijos vadus pasitarti dėl dar-bo klausimų, kurie turėtų būti iškelti Unijos kalbai.

Mokesčių sumažinimo projektas

Vienas iš svarbiausiųjų įsta-tymo projektų, likusių iš praeti-tos sesijos, yra pajamų mokes-čių sumažinimas, \$11 milijonų sumai. Tas reiškia, kad projek-tų priėmimas, tiek bilijonų liktų žmonių kišenėse, kompanijų ka-sose. Vyriausybės ekonomistai yra įsitikinę, kad tie pinigai bus iš didžiausios dalies paleisti į apyvartą: kompanijos statys naujus fabrikus prekių gamini-mui, žmonės -vartotojai jas pirsks, atsiradus kišenėj daugiau atliekamų pinigų.

Per tai turėtų sumažėti nedar-bas, mažų mažiausia — sulauky-tas ekonominis atoslūgis atei-nančią žiemą.

Sen. Humphrey (Minn.) demo-kratų partijos vado padėjė-jas senate, esąs įsitikinęs kad įstatymas bus priimtas vasario mėnesį, bet galios nuo naujų me-tų pradžios.

Chou Enlai neduoda ramybės marš. Titui

"Jugoslavija priklauso Amerikos imperializmui", sako kinų vadas

BELGRADAS, Jugoslavija. — Jugoslavijos spauda turi daug darbo begindama savo preziden-tą ir jo komunistą nuo Kinijos komunistų valdžios vado Chou En-lai puldinėjimu.

"Borba", Jugoslavijos komu-nistų partijos organas, rašo, kad kinas tam ir atvažiavo į Alba-niją, kad suruoštų naują, bet pa-vojingą spektaklį ir puolimą prieš Jugoslaviją. Visa jo ke-lionė, pradėta Afrikoj, (ją baigs taipgi Afrikoj), pasižymėjusi kurstymu į karą.

Maršalą Titą ir jo Jugoslaviją Chou En-lai pavadino Albanijoj "Amerikos imperializmo dalim". Albanija yra vienintelis komu-nistų kraštas Europoj, kuris remia Pekingą jo ideologiniuose, politiniuose ginčuose su Kremlium.

Los Angeles, Calif.

IŠ A. SKIRIAUS SPAUDOS KARALYSTĖS

Kalifornijos lietuviai respublikonai, Leonardo Valiuko vadovaujami, 1963 m. spalio 12 d. bendruomeniuose namuose surengė viešas diskusijas, aiškinamiesi, katra Amerikos partija palankesnė Lietuvos laisviniui. Kalbėtojas buvo ir Antanas Skirius, kuris yra spaudos leidėjas, biznierių, įvairių organizacijų išdinininkas ir Lietuvos Bendruomenės Los Angeles apylinkės pirmininkas. Jis savo vietoje kalboje pavadino buvusį Amerikos prezidentą F. D. Rooseveltą politiniu gengsteriu.

Sventraštis sako: "Dantis už dantį"... Tad nedyvai, jog dabar neretas losangelietis patį Antaną Skirių pavadina tuo negražu žodžiu, už tai, kad jis mirusį žmogų, kurs turėjo milijonų Amerikos piliečių pasitikėjimą ir buvo išrinktas valstybės prezidentu, drįso viešame susirinkime politiniu gengsteriu vadinti.

Nesakyčiau, kad šiuo atveju reiktų sventraščio "dantis už dantį" tiesos laikytis ir Antaną Skirių politiniu gengsteriu vadinti. Manau, kad jis, lyg tas latras po kryžium, nusigrįžęs nuo savo klebono, kelinti metai blaškosi, nebesusivaldo ir žodžiais latrauja.

Darbas A. Skiriaus "kolchoze"

Sėkmingesniai žodiniams latravimui Antanas Skirius 1963 metų vasarą įsteigė naują laikraštį — Lietuvos Amerikos Vakaruose. Išleisdamas pirmą numerį, jis pasiskelbė esąs ir leidėjas ir redaktorius to naujojo laikraščio, kurs būsias be tendencijų, be krypties — grynai lietuviškos bendruomenės reikalų, darbų, veiklos laikraštis.

Draugo korespondentas vienoje korespondencijoje paaiškino, jog tas A. Skiriaus laikraštis bando atsistoti "ant bendruomeninių kojų". Toks pasakymas nelengva suprasti, bet spėjama, jog tomis "bendruomeninėmis kojomis" vadinamas bendruomenės išdas.

Antrasis Liet. Amerikos Vakaruose numeris išleistas su kolektyvintais. Rašoma, jog laikraštį redaguoja redakcinis kolektyvas. Sukolektyvinimas — tai ne tik žingsnis į marksistines tendencijas, bet tai jau tikras kolchozo įsteigimas.

Kolchozas turi kalvį, kurs kala įvairių įvykių, įvairių kolektyvininkams nesimpatingų asmenų charakteristikas. Kalvis yra gudrus ir karštų žarijų savo rankomis nežarsto. Šalia kalvio dirba zalatorius, kurs ko-

Pittsburgho plieno liejyklos 60 metų amžiaus darbininkas, Frank Hartnett, ruošiasi keliauti į Phoenix (Ariz.), kur jis praleis savo trylikos savaitį apmokamas atostogas. Jis yra pirmas darbininkas, kuris, pagal unijos su plieno kompanijomis padarytą sutartį, gavo tokias atostogas.

mentarus pazalotija. Vienas A. Skiriaus spaudos kolchozininkų sėda prie stalo ir nukaltą bei apzalinatą darbą surašo ir spausdina kartais Lietuvos Dienose (pvz., apie J. Kaributo asmenį), bet dabar daugiau medžiagos prikalama naujam laikraščiu. Scriba — taip vadinasi tos sukolektyvintos redakcijos užrašų raštininkas.

Scriba nėra lietuviškas žodis, panašiai skamba, kaip rusiškas "ryba" — žuvis. O žuvis į trečią dieną dvokia. Padvokė ir tai, jog pats Antanas Skirius, sukolektyvintos redakcijos pirmininkas, ėmėsi plunksnos prieš J. Klauseikį.

Kolchozininkų skurdas

Poetai mėgsta apdainuoti žmones, ypač dulcinėjus. Jie nupiešia žmogaus išvaizdą, veido bruožus, akių liepsną, etc. A. Skiriaus kolektyvistai nupiešė ir

Scribą surašė, kaip atrodo J. Klauseikis. Ačiū už dėmesį. Šiame mene J. Klauseikis su A. Skiriaus menininkais nelenkyniaus ir jų fizinės išvaizdos nelies, nes tai dailiųjų menų nininkų ir nuskurusų kolchozo žurnalistų darbas. Bet mes nebijome pabrėžti faktą, kaip Antanas Skirius jau tiek dvasinai suabagėjo, jog jis ėmėsi savo oponento fizinę išvaizdą charakterizuoti.

A. Skirius, scribos plunksną valdydamas, aprašęs, kaip mokyklos kieme atrodė J. Klauseikis, sako: "Savo raportams medžiagos pasirinkti jis, matyti, ateina pas pašnabždomis kalbančias moterėles". Kadangi A. Skirius tokį klausimą viešai kelia, mes jam viešai ir paaiškiname.

Ne J. Klauseikis ėjo pas A. Skiriaus kolektyvo žurnalistų sukurtas fantastines "pašnabždomis kalbančias moterėles", bet mandagios ir nepašnabždomis kalbančios ponios priėjo prie J. Klauseikio, besikalbančio su keliais vyrais.

Ponios pasisakė renkančios aukas ir prašė paaukoti. Pirmas klausimas, kam, kuriam tikslui? Sakė jos, jog A. Skiriaus spaudos štabo žmogus turis neapmokėtų sąskaitų, visuomenė turinti padėti.

Mūsų grupėje buvęs vienas vyras tuoj atsiliepė, kad ir jis pats turis neapmokėtų sąskaitų. A. Skiriaus darbininkas galis savo sąskaitas apsimokėti, nes turis darbą. Aukų rinkėja į tai atsakė:

— Dieve, mano, kiek jis ten uždirba! Jam taip mažai temoka!

— Tegul eina dirbti kitur, kur daugiau moka, — pasigirdo ir toks balsas.

Man perbėgo mintis, jog ponios yra apsiėmusios labai nemalonų darbą. Buvau lyg beiešką smulkų, bet kartu pratariau, jog dabar sveikam, karo muštuose užgrūdintam, vyrui bėdos negalėtų būti. Yra lietuvių bankeliai, gali lengvai pasiskolinti.

Ponios linksmi nusišypsojo. Viena pratarė:

— Jūs nemielaširdingi!

— Einame kitų ieškoti... — pridėjo kita. Nuėjo jos ir netoli sustojo prie kito piliečio.

Suprantu, jog A. Skirius, pavirtęs į Scribą, mokyklos kieme J. Klauseikį sekęs ir stebėjęs, gali būti nepatenkintas, kad tasai nė nikelio nepadovanojo jo redakcijos kolchozininkui. Tačiau nelengva suprasti, kodėl ponas Scriba tas mandagias, labdarininkas nusiteikusias ponias, rinkusias pinigus jo štabo nariui, menkina į "pašnabždomis kalbančias moterėles"?

Sukolektyvintus Lietuvos žmonių nuosavybes kolchozuose lietuviai skursta. Sukolektyvino A. Skirius savo spaudos karalystės redakciją — viešpatauja joje dvasios ubagystė.

Iš donkichotiškų praeities kovų

Nuo 1959 metų A. Skirius aktyviai tebekovoja prieš savo kleboną J. Kučingį. Tos kovos pradžioje vienas Draugo dienraščio korespondentas nurodė, jog parapijos lietuvių bei pakenkta, nes iš parapijos biuletenio išmestas Antano Skiriaus biznio skelbimas.

Visų tų kovos detalių neliečiant prisiminsime, jog 1962 metų liepos mėnesį A. Skirius, Liet. Bendruomenės apylinkės pirmininkas, dėjo pastangų net visas lietuvių organizacijas išvesti į kovą prieš kleboną. Organizacijų pirmininkų susirinkime 1962 m. liepos 15 d. J. Gliuda, Kultūros klubo pirmininkas, pavadino tą veiklą donkichotiška kova su malūnais.

O kai šis Naujienų korespondentas tą susirinkimą aprašė, tai A. Skirius, nepaisydamas faktų, priekaištavo korespondentui, lyg būtų neteisybė parašyta.

Melagiu vadindamas Naujienų korespondentą, pats A. Skirius būdamas, Alto išdinininku, pradėjo netikrus Alto pajamų skaičius skelbti. Pavyzdžiui, jis 1962 m. lapkričio 12 d. Naujienų dienraštyje sako, jog 1962 metais Vasario 16 d. minint aukų tebuve surinkta 824.75 dol. Tačiau J. Klauseikis nurodė, jog tas pats išdinininkas kovo 20 d. Draugo dienraštyje buvo paskelbęs, jog aukų surinkta \$883.75. Vėliau aukų suma padidėjo iki 909.75 dolerių, bet A. Skiriusi aukų sumą prirėikė sumažinti, klastotais skaičiais "irodyti", esą, Naujienų korespondentas meluoja. Tačiau jam tas nepavyko.

Apie bendruomenės atskaitomybę

Naujienose 1963 m. spalio 28 d. buvo žinia, jog S. Deveikis, 1960 metais buvęs Los Angeles Liet. Bendruomenės Apylinkės valdybos išdinininkas, pareiškė pretenziją, jog bendruomenė su juo neatsiskaičiusi. Pretenzija siekia kelių šimtų dolerių.

Paskelbdamas šį tikrą faktą J. Klauseikis nereiškė savo nuomonės, ar pretenzija pagrįsta, ar ne. To nesprendė net bendruomenės valdyba, o savo posėdyje, lapkričio 14 d., sudarė komisiją reikalui ištirti. Tačiau ir šiuo atveju A. Skirius, bendruomenės pirmininkas, pasijuto, lyg jam būtų užminta ant mazolio. Šokosi savo privačame lakraštyje korespondencijos žinią komentuoti ir iškreiptą išvadą daryti, nes, J. Klauseikiui visvien ar katras su katru neatsiskaitė. Antanas Skirius, į Scribą pasiverkęs, aiškina, jog pasiteiravus pas valdybos narį sužinota, jog buvęs kasininkas "tebevedas" kasos knygą ir per trejus metus neatsiskaitęs. Vadinasi, pats pirmininkas nė nežino, kad kasa netvarkoje.

Mums nė dabar nėra svarbu, katras su katruo neatsiskaitęs, bet faktas, jog bendruomenės atskaitomybėje netvarka, žinotinas. Bendruomenė priekaištiningai ragina mokėti solidarumo mokesť, einame į bendruomenės parengimus — organizaciją remiame, tai galime nesibijoti, ar ponui A. Skiriusi patinka, ar ne, ir faktą išskelti, jog net trejus metus bendruomenėje tebesiginėjama su buvusiu išdinininku.

Šeiniuas į švaistą "perkristijimas"

A. Skiriaus laikraštis savo trečiajame numeryje napolioja kažkokias painiavas apie Liudą Balvočių, Epopejos autorių. Viename straipsnyje pasakyta: "Kaip parašė Naujienų korespondentas J. Klauseikis, autorium šio pamfletas esąs Liudas Balvočius, neprikli. Lietuvoje buvęs vienu iš tautininkų oficiozo redaktorium, eiles rašinėjandčios Z. Balvočienės vyras".

Atsiliepdamas į tokį teigimą parašiau, jog A. Skiriaus laikraštis paskelbė melą. To savo teigimo tebesilaikau, nes aš nie-

kada neliečiau L. Balvočiaus praeities, niekada neliečiau jo šeimos. Ketvirtame savo laikraščio (Liet. Amerikos Vakaruose) numeryje pats A. Skirius, Scriba pavirtęs, vėl meluoja. Jis rašo, jog parapijos biuletenyje buvo parašyta, kad Frank Mackonis Griffith parke užsimušė, o J. Klauseikis pakartojo savo korespondencijoje.

Parapijos laikraštėlis savo 22 numeryje idėjo tokią žinią: "Dingo lietuvis. Los Angeles policija paieško Frank Mackoni, kuris prieš kelias savaites, išėjęs į Griffith Park pasivaikščioti iki šiol negrįšo į savo namus". Taigi, apie užsimušimą nekalbama.

Šita žinia ėjo per kelis lietuvių laikraščius, bet J. Klauseikis nesuisigundė jos nei plagijuoti nei pakartoti. Lapkričio 17 d. Los Angeles radijo stotis Extra News savo priešpjetinėje žinių laidoje kelis kartus pakartojo netrupmą žinią, jog lapkričio 16 d. Los Angeles kalnuose rastas dingusiojo lavonas. Tai ir buvo pagrindas J. Klauseikio korespondencijai.

Gerai, jei A. Skirius žino, jog tai buvo Markūnas, o ne Mackonis. Bet jei jis nori daugiau gauti žinių, kaip į spaudą patenka klaidinga pavardė, tegul atsiverčia savo paties leidžiamą Lietuvos Dienų žurnalą ir viename straipsnyje ras išspausdintą,

jog švaistas parašė Kuprelį. G kiekvienam gimnazistui buvo privalu žinoti, jog Kuprelio autorius yra Ignas Šeinius. Šeinius į švaistą redaktorius perkristijytas pralindo pro vyriausiojo redaktoriaus rėtį, pralindo pro mokytą raidžių rinkėją, pralindo ir pro Lietuvos Dienų korektorių. O pagaliau A. Skirius ar tik nesipainioja ir savo laikraščio varde? Lietuviai Amerikos Vakaruose mes raidėmis žymėtu-me LAV, o A. Skirius, blaškydamasis Scribos kailyje, kelis kartus tą savo laikraštį mini raidėmis ALV.

Lankėsi Los Angelėj kelis kartus Juozas Bachunas, dabartinis Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininkas. Gerai jis vertino J. Klauseikio bendradarbiavimą spaudoje ir skatino nevengti "bendruomenininkų" veiklą paliesti, nes Juozas Bachunas pats asmeniškai pažino, kas čia per bendruomenės esama, kai josios valdybos posėdyje buvo švaistomasi žodžiais, jog "tiek tautininkai, tiek komunistai".

Dabar skaitome, jog J. Bachunas ir J. Jasaitis, abu žymūs bendruomenės veikėjai, dalyvaus šį mėnesį Los Angelėj apygardos suvažiavime. Drįstu siūlyti, kad suvažiavimas Antaną Skirių, drįsusį Amerikos prezidentą politiniu gengsteriu pavadinti, išrinktų bendruomenės politikos vadovu.

J. Klauseikis

NAUJIENOMS REIKIA NAUJŲ MAŠINŲ

Iki šio meto NAUJIENOS neprašė pagalbos. Per 50 metų jos leido dienraštį, besiversdamas vien tikta iš gaunamos prenumeratos, skelbimų, spaudos darbų ir patarnavimų uždirbtais pinigais. Niekad didelių atsargų neturėjome, bet per 50 metų dienraštį spausdinome ir tebespausdiname.

Galėtume ir toliau taip verstis, bet jaučiame, kad mus užgula naujieji laikai. Visa pasaulio pramonė turi persitvarkyti, prisitaikyti prie naujesnių, geresnių ir kai kuriais atvejais net pigesnių gamybos procesų. Plieno pramonė stotasi naujas krosnis, geležinkeliai taisosi naujus lokomotorus, spausdinimo pramonėje taip pat padaryta didelė pažanga. Daugelis didesniųjų dienraščių įsigijo naujas mašinas.

NAUJIENOMS taip pat reikia naujų mašinų. Vieną kitą spaudos darbų mašiną ir mes esame įsigiję, bet didžioji mašina yra ta pati, kurią nusipirkome prieš 50 metų.

Modernios spaustuvės mašinos brangios. Jeigu pirma galėjai nusipirkti mašiną už kelis šimtus ar kelis tūkstančius dolerių, tai šiandien naujomis mašinoms reikia išleisti dešimtis tūkstančių dolerių.

NAUJIENAS įsteigė Amerikon atvažiavę lietuviai, kurie jautė, kad reikalingas teisingas ir tikslus informacijos šaltinis. Jas rėmė platūs Amerikos lietuvių sluoksniai. Per 50 metų NAUJIENOS tarnavo Amerikos lietuvių visuomenei ir kovojo už Lietuvos laisvę. Todėl dabar ir kreipiamės į visuomenę.

Minėdami 50 metų sukaktį, norime sudaryti reikalingas sumas pinigų, kad galėtume atnaujinti spaustuvės mašinas ir galėtume leisti dienraštį dar kitą pusšimtį metų. Mums reikia naujo preso, reikia mašinų foto reprodukcijoms ir kitiems spaudos darbams. Esame įsteigę NAUJIENŲ MAŠINŲ FONDĄ ir prašome visų mūsų draugų ir rėmėjų pagalbos. Pinigus prašome siųsti tokiu adresu:

NAUJIENŲ MAŠINŲ FONDAS, 1739 S. Halsted St., Chicago 8, Illinois **NAUJIENŲ BENDROVĖ**

Knyga — geriausia dovana

TIEMS, KAS NORI SVENTĖMS DUOTI GERŲ DOVANŲ, SIŪLOME PASIRINKTI ŠIAS KNYGAS:

1. Dr. K. Grinius, ATSIMINIMAI IR MINTYS II t., 336 psl.	\$5.00
2. Juozas Liūdžius, RAŠTAI, 248 psl.	\$3.00
3. M. Žošenko, SATYRINĖS NOVELĖS, 199 psl.	\$2.00
4. M. Gimbutienė ir kiti, MAŽOJI LIETUVA, 327 psl.	\$3.00
5. K. B. Kraučūnas, ŠIAURUJU TAKELIU, 178 psl.	\$2.00
6. Dr. V. Sruogienė, LIETUVOS ISTORIJA, 947 psl.	\$10.00
7. Prof. V. Biržiška, SENUJU LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA, du tomai 207 ir 225 psl.	\$2.00 ir \$3.00
8. Prof. V. Biržiška, ALEKSANDRYNAS, 430 psl.	\$7.50
9. St. Kairys, LIETUVA BUDO, 416 psl.	\$5.50
10. Paulius Galsuė, LIETUVIŲ LAUDIES MENAS, 301 p. ir 174 piešiniai.	\$8.50
11. Kipras Bielinis, PENKTIJŲ METAI, 592 psl.	\$6.00
12. Dr. Antanas J. Gussen, DANTYS, 158 psl., minkštasis viršelis \$2.00, kietasis \$4.00	\$4.00 ir \$2.00
13. Juozas Švaistas, PETRAS ŠIRVOKAS, 228 psl.	\$2.00
14. Antanas Baranauskas, THE FOREST OF ANYKŠCIAI, N. Rastenio vertimas, 40 psl.	\$2.00
15. Mikas Petrauskas, EGLĖ ŽALČIŲ KARALIENE	\$5.00
16. Alfonsas Nevardauskas, PAJURIAIS, PAMARIAIS	\$5.00
17. Jurgis Savickas, ŽEMĖ DEGA	\$4.50
18. A. Vienuolis, KRYŽKELĖS, romanas	\$3.50

Šitas knygas galite įsigyti "Naujienų" ofise arba gauti paštu, atsiuntę nurodytas sumas čekiu arba money orderiu adresu:

"NAUJIENOS" 1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.

PASIMATYKIT SU STANLEY LITVINU
APIE SAVO NAMO INSULIACIŲS PROBLEMAS

Dabar yra laikas tinkamai įrengti savo namą vasarai ir žiemai.

Mes turime išdirbtą reputaciją pilno pasirinkimo A-1 rūšies stako lentų ir namams medžiagų.

CARR-MOODY LUMBER COMPANY
3039 SO. HALSTED STREET — Tel.: VICTORY 2-1272
STANLEY LITVINAS, Mgr. — LIETUVIAI SALESMONAI

You can do almost anything automatically these days—even save money

If you want to wash clothes or dishes, nowadays, you just put them in a machine... set it... and forget it.

If you want to save money you just join the Payroll Savings Plan. It's just as automatic. And there's no machine to buy.

To start, ask your employer to set aside a small amount from your check each payday and put it towards the purchase of a U. S. Savings Bond. Then forget it.

As paydays roll by, your savings build up. No effort. Since you don't even see the money you're saving, you hardly miss it. No pain.

Millions of Americans save money this way so you know it works. As well as providing for their own future, their Bond dollars help safeguard America by giving Uncle Sam financial strength to stand up to the enemies of freedom.

You like the things money buys. Why not use this automatic way to get them? Join Payroll Savings—or sign up for a Bond a month at your bank. Soon.

Quick facts about Series E Savings Bonds

- You get \$4 for every \$3 at maturity
- You can get your money when you need it
- Your Bonds are replaced free if lost, destroyed or stolen
- You can buy Bonds where you bank, or on the Payroll Savings Plan where you work

Keep freedom in your future with U.S. SAVINGS BONDS

NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street Chicago 8, Illinois

KAS NAUJO SVEIKATOS FRONTE?

Medicina yra tikriausia žmogaus draugė

Fizika, chemija ir medicina yra trys mokslų šakos, kurios mūsų amžiuje yra padariusios ir tebedaro stebėtiną pažangą. Bet kuomet pirmosios dvi yra savo rekordus sutepusios masinės žmonių destruktijos ginklų išradimais ir jų "tobulinimais", vienintelė medicina liko ištikima savo pašaukimui: tarnauti žmogui, saugojant jį sveikata, o su sveikata ir laimę ir visokią kitokią palaimą.

Išengdama į naujuosius 1964 metus, medicina pelnytai didžiūojasi ligišioliniais laimėjimais, bet ir nemažai rūpinasi dėl nuolat sutinkamų naujų klūčių ir sunkenybių siekiant žmogui apsaugoti jos brangiausią turtą — sveikatą!

Gerėsinis rytuojus aušta medicinos ir elektronikos laboratorijoje, optimistiškai rašo Dr. T. R. Van Dellen šių naujųjų metų progą. "Mes neturime krikštolo kamuolio, bet galime pranašauti, kad mes dar susilauksime jaudinančių įvykių. Tikėkime, kad kai kurie jų materializuosis dar šių metų bėgyje".

Paskutiniiais metais yra padaryta stebėtina pažanga persodinant (perkeliant, transplantuojant) kurį nors vieno žmogaus organą kitam žmogui.

Organizmas (kūnas) yra labiausiai segregacija mėgstas padaras. Jis visomis išgalėmis priešinasi prisiminti į savo tarpą bet kokį svetimą audinį (ar organą), jei tas nėra visiškai tos pat "rasės" ir charakterio, kaip jis. Pavyzdžiui, inkstą iki šiol galima perkelti iš vieno žmogaus kitam tik tais atvejais, jei tie du žmonės yra dvyniai... Bet medicinos mokslas įtemptai dir-

ba ir jau turi kai kurių vilčių, kad bus galima surasti kūno audinių ar organų "charakterių" sutapimą (compatibility), kaip kad yra su krauju, kurio grupės atradus dabar galima išgelbėti nesuskaitomas žmonių gyvybes giminingos grupės kraujo transfuzijomis.

Kūną paskatinti ir priversti prisiminti svetimą organą bandoma ir iš kitos pusės — chemišku būdu. Jei ir kada tai bus padaryta, netruks daug dienų, kai atsarginių širdžių, inkstų, plaučių ir skilvių bankų, kaip grybų, pridys visose civilizuose šalyse.

Sakoma, kad mokslo fikcijos (science fiction) yra mūsų amžiaus mokslui daugiau pasitarnavusios kaip rimti galvojimai ir logika. Dar vos tebesant ant slenkščio į gadyne, kad gyvieji žmonės dėvės negyvyjų dalis, štai iškilo klausimas, o kaip bus tada, kada bus galima vieno žmogaus, sakysim Petro, smegenis perkelti kitam žmogui, sakysim Povilui?... Kas tada bus tas žmogus su nesavomis smegenimis — ar jis bus Povilas ar Petras? Tai, žinoma, dar tik fantazija, bet daug kas, šiandien tikrovė, prieš gentkartę buvo tokia pat fantazija...

Dar daugiau jau prasimano mokslo fikcijų autoriai. Sakysim, kokio nors garsaus mokslininko, poeto ar kokio dvasinio milžino, sulaukusio giles senatvės, smegenis perkelti jaunam žmogui, o kai tas pasens — tuos pačius smegenis perkelti vėl jaunam, ir t. t., ir t. t. Ar tautos genijus ir mokslas bei partitės bei išmintis būtų įmanoma tuo būdu perkelti iš gentkartės į gentkartę?

Žinoma, šiandien tokie dalykai atrodo per daug "fantastiški", bet mes prie tokių jau pripratę. Pavyzdžiui, dar prieš keletą metų, ar ne fantazija atrodė astronautai erdvių kapsulėse...? J. Pr.

Apsikeitimas nuomonėmis

Maskvos valdiškoje maisto krautuvėje žmonių spūstis. Vieną moterėlę vargais negalais prisimušusi prie pardavėjo klausia: — Ar miltų yra, draugas? — Ačiū Dievui, yra, atsakė pardavėjas.

— O druskos ar yra? — Ačiū Dievui, yra!

Šalmais stovėjęs aukštas kompartijos pareigūnas neiškenčęs, kreipėsi į pardavėją su pastaba:

— Nesuprantu, ką toks draugas atsakymas reiškia? Ačiū kokiam dievui? Į tokius klausimus, draugas, turėtumėt žinoti, kad reikia atsakyti: — Ačiū partijai!

Pardavėjas atsiprašė už paklydimą ir kai moterėlė vėl paklausė:

— O sviesto ar yra?

Atsakė: — Ne, nėra, ačiū partijai!

"Naujienos" bolševikams yra rakštis jų akyje!

Reporteriai ir fotografai pasitinka aerodrome grįžtantį iš Texas į Washingtoną prezidentą Lyndon Johnsoną.

MILERIUTĖ LANKO SINGAPŪRĄ

Singapūras, Malajų pusiasalis. Singapūre vasara visą laiką. Temperatūros vidurkis čia yra 84 laipsniai. Miestas pastatytas Malajų pusiasalio gale, vietas prie Malakos sąsiaurio, užtat visą laiką čia pučia nepaprastai malonus ir gaivinantis vėjelis. Ypač malonu, kai išlipi iš lėktuvo, tave nešusio 900 mylių. Teisybė, skridimas neilgas, iš Bangkoko į Singapūrą trunka tik pusantros valandos, bet vis dėlto dangus ir vanduo nusibosta.

Aš buvau užsakiusi vietą išgarsėjusiam Raffles hotelyje. Pasirodo, jog tai būtų paties geriausio ir geriausius patarnavimus teikiančio viešbučio toje srityje. Aerodrome mane pasitiko Raffles atstovai, kurie puikiais didžiuliu palmių keliais mane nuvežė į lona tipo kambarį, iš pirmo žvilgsnio tokį seną, kaip vakarykštė diena.

Raffles viešbutis — tai ne juokai. Tai viena iš puikiausių įstatyčių šioje pasaulio srityje. Man duotuose kambariuose lengvai galėjai sutalpinti 20 žmonių, o gal dar daugiau. Buvau įvesta į gana patogiai apstatytą vasaros verandą, kurios pastogėje buvo įtaisytas lengvai besisukantis sparnas, varąs laukan ilgiau kambariuose pastovėjusį orą ir šilumą. Iš verandos nuėjau į gerai vėsinamą didelį kambarį, kuriame buvo dvi didelės dvigubos lovos.

Tai dar ne viskas. Kitos durys vedė dar į vieną kambarį, esantį dviem pakopom žemiau, kuriame buvo puikus 9x12 pėdų baseinas plovimui. Kitos durys vedė dar į vieną kambarį, 6x9 pėdų dydžio, kuriame buvo senos mados maudynė ir visi kiti įrenginiai. Visi šitie kambariai tikrai vienam žmogui.

Nespėjau įžengti į man skirtus kambarius ir apsitvarkyti, tuojau pabėdė į duris viešbučio tarnautojas ir atnešė man laišką, kuriuose buvo atspausdintas mano vardas, pavardė ir naujai pasiektos viešbučio adresas. Galite įsivaizduoti, kaip jaučiasi keleivis, atsidūręs tūkstančius mylių nuo namų, o čia gauna laiškam popieriaus su spausdintu savo vardu ir adresu. Tai prabanga ir greitas patarnavimas.

Noriu nors kelis žodžius pasakyti apie Singapūrą. Čia ne tik visą laiką vasara, bet ir žmonės čia vasaringi. Daugumas yra labai draugiški. Apie 75% gyventojų sudaro kiniečiai (apie pusantro milijono), 15% malajiečiai, o likusią dalį sudaro indijiečiai, ceiloniečiai, pakistaniečiai, europiečiai ir kiti Azijos tautų žmonės. Europiečių didžiausią skaičių sudaro britai.

Malajiečiai Singapūras vadinasi Tumasik. Tai reiškia Jūros miestas. Dabartinis vardas yra kilęs iš senos sanskritų kalbos. "Singa" reiškia liūtas, o "pura" reiškia miestas. Kitaip sakant "Liūtų miestas". Galimas daiktas, kad senovėje čia buvę daug keturkojų liūtų. Dabar liko tik-tai dvikojai nepavojingi.

1819 metais kruvinuosius Singapūro pakraščius pasiekė ponas Thomas Stamford Bingley Raffles, Britų East Indijos Co. atstovas. Pagal jo planus ir pastangas Singapūras tapo tuo sėkmingu uostu, kuriame Rytai su Vakariais susitinka pasikeisti prekėmis, ir kur laivai suplaukia iš įvairiausių pasaulio valstybių. Jie laisvai įplaukia į Singapūrą ir nevaržomi išplaukia. Singapūras yra laisvas uostas. Prekės atvežamos ir išvežamos be jokių muitų.

Singapūras yra vienintelė valstybė pasaulyje, kur oficiali valstybinė kalba yra malajų kalba. Malajiečiai čia sudaro mažumą, bet jų kalba yra oficiali kalba. Ją privalo kalbėti valdžios atstovai, ji dėstoma mokyklose ir ja daromi įvairūs oficialūs dokumentai. Žmonės čia kalba kiniečių, tamaliečių, anglų ir kitomis kalbomis. Turistams čia labai lengva susikalbėti angliskai, nes šią kalbą supranta beveik kiekvienas.

Laisvas reistas sudaro nepaprastai geras sąlygas pirkėjams. Čia viskas labai pigu. Singapūre gali nusipirkti bet kokios rūšies ir dydžio spalvotų filmų žymiai pigesniais kainomis, negu Chicagoje. Šveicarų laikrodžiai, vokiškos kameros, elektros skustuvių čia galima įsigyti už žymiai žemesnes kainas.

Singapūro taksi sistema turistams taip pat yra stebėtinai gera. Už pirmąsias dvi mylias arba jų dalį keleivis turi mokėti 40 Singapūro centų, kas sudaro tikrai 13 JAV centų. Kiekvienas naujas pusmylis kainuoja 20 vietos centų, kas sudaro 6% mūsų šilų. Koki mes būtume laimingi, jei tiek reikėtų mokėti Chicagoje! Beje, trys Singapūro doleriai tekaunuoją tikrai vieną JAV dolerį.

Hongkonge dar tebe naudojamasi rikšos, kur bėgikas velka vežimėlį. Singapūre įstatymas draudžia žmogumi varomą veži-

mą naudoti susisiekimui. Vietoj rikšos, jie čia vartoja triksą. Tai vietinės gamybos dviratis, prie kurio prikabinta sėdynė dviem žmonėms. Tokioje priekaboje gana smagu važiuoti.

Rytmetinis mano pasivažinėjimas vyko tokioje priekaboje, kuriai vadovavo jaunas ir energingas vyrukas, vadinamasis Doss. Jis kalbėjo gana gerai angliskai ir labai gerai pažino miestą. Pirmiausia mes sustojome puikiam Botanikos sode, maitinome ten laisvai bėgiojančias beždžiones ir gerėjomės puikiausiomis orchidėjomis.

Ar žinote, kad pirmieji gumos sulos lašai buvo gauti iš medžio, 1877 metais paimto iš Kew Sodų ir pasodinto Londone? Šiandien guma yra viena svarbiausių gamybos medžiagų ne tik Singapūre, bet ir visame Malajų pusiasalyje.

Trumpam laikui sustojome pasigrožėti brangenybių, nefritu, Jade kolekcijoms, kurių surinko broliai AW Boon Paark ir A. W. Boon Haw, turtus susikrovo iš patentuotos medicinos. Surinkę stambias sumas geriems tikslams Hongkonge ir Singapūre.

Hongkonge mačiau Tager Balm Sodą, tai Singapūre nėjau lankyti panašaus augalų rinkinio.

Užvažiavau į Faber kalną, kad galėčiau iš aukštybių pasidairyti į Singapūrą. Mano vadovas man aiškino, kad šitas kalnas vietos jaunuolių šimtmečiais buvo naudojamas — dienomis ir vakarais "laikui praleisti".

Pakeliu į Johore, sustojome trumpam laikui į karo kapines. Johore Bakru, sostinė, iš Singapūro pasiekama plentu. Johore yra valstybė, kurią valdo sultonas ir rinktinis seimas. Sultonas gyvena labai puikiuose rū-

muose, pastatytose kalvelėse, apaugusiose nepaprastai gražiais medžiais. Josephine Mileriūtė

Bus derlingi metai

Cook apskrities klerkas Edward J. Barrett pranešė, kad praėjais 1963 metais apskrities vedybų biuras išdavė 45,232 leidimus susituokti. Tai esąs rekordinis skaičius penkių pastarųjų metų bėgyje. Rugpiučio mėnesį buvo išduota leidimų daugiau nei kaip birželio mėnesį: rugpiučio mėn. 5,209, birželio — 5,203.

Dovanų ANTKLODĖ TAUPYTOJAMS

Šią prabangišką, ypač didelę (72x90") Fieldcrest antklodę Jūs gausite DOVANU, atidare \$200.00 ar didesnė taupymo sąskaita arba pridėję tiek pat prie Jūsų jau turimos. Ši maloni šviesių spalvų dovana labai tinka kiekvienam namams. Pasiūlymas baigiasi sausio 14 d. ... tik viena dovana šeimai, be to, prašome nerekalauti pristatymo paštu.

SVARBI PASTABA

Mūsų dabartinio namo statyba numatyta baigti šį pavasarį. Formalus Didysis Atidarymas bus paskelbtas netrukus, o tuo tarpu District Savings bendrovėje biznis eina, kaip įprasta. Taigi atvykite šiandien ir atidarykite savo apdraustą taupymo sąskaitą.

4.5% ON INVESTMENT ACCOUNTS

DISTRICT SAVINGS
3430 SOUTH HALSTED / CHICAGO, ILLINOIS 6068

OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, 9-4; Thursday, 9-8; Friday 9-6; Saturday, 9-1; Wednesday Closed.

MIDLAND SAVINGS

5 1/2%

Dobar mokami dividendai bonų sąskaitoms

ATIDEKITE TAKSUS

MIDLAND SAVINGS įvedė naujos rūšies didesnių dividendų sąskaitą. Skambinkite arba rašykite dėl informacijų, kaip taksai gali būti atidėti net asuoneriams metams, kai Jūs gaunate net iki 5 1/2% dividendų. Dabar mokame 4 1/2% paprastoms sąskaitoms, 5% mokame 4 metų bonų sąskaitoms; 5 1/2% gaus pagal 8 metų planą. Visos sąskaitos apdraustos iki \$10,000.00 JAV vyriausybės agentūroje.

MIDLAND SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
4040 ARCHER AVENUE
CHICAGO, ILL. CL 4-4470

CRANE SAVINGS and Loan Association

B. B. PIETKIEWICZ, Pres.

47 and Rockwell Street. Tel. LAfayette 3-1083

Nemokamai vieta automobiliams

4 1/2% ON INVESTMENT ACCOUNTS

Mokame nuo 1962 metų vasario 1 dienos Pinigai idėti prieš mėnesio 15 d. duoda dividendus už visą mėnesį. Dividendai mokami sausio ir liepos 31 d. Prašome apsilankyti naują mūsų namą.

VALANDOS: Pirmad. ir ketvirt. 9:00 ryto — 8:30 vakaro; Antradi. ir penktadieni 9:00 ryto — 5:00 vakaro; Šeštadieniai 9:00 ryto — 12:00 dienos. Trečiadieniai uždaryta.

INVEST IN UNIVEST*

CURRENT Dividend Rate

PELNINGAS IR SAUGUS BŪDAS TAUPYTI

4 1/2% per annum

Effective April 1, 1960

UNIVERSAL SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
1800 S. HALSTED STREET
CHICAGO 8, ILL.
Phone HAymarket 1-3070

* Universal Investment Share Account

All accounts insured to \$10,000 by an Agency of the United States Government.

Subscription Rates:	
In Chicago \$15.00 per year, \$8.00 per six months, \$4.00 per 3 months. In other USA localities and Canada \$13 per year, \$7.00 per six months, \$4.00 per three months.	
10 cents per copy, 10 c. on Saturday	
Diefraižio kainos:	
Chicagoje ir priemėsečiuose	
metams \$15.00	
pusei metų \$8.00	
trims mėnesiams \$4.00	
viename mėnesiui \$1.50	
Kitose JAV vietose ir Kanadoje	
metams \$18.00	
pusei metų \$9.00	
trims mėnesiams \$4.00	
viename mėnesiui \$1.50	
Užsienioose	
metams \$16.00	
pusei metų \$8.00	
trims mėnesiams \$4.00	
viename mėnesiui \$1.50	

NAUJIENŲ ofisas atidaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 ryto iki 5 val. vakaro. Sekmadieniais — iki 12-tos.

Durys Berlyno sienoje vėl uždarytos

Per 17 dienų Rytų Vokietijos komunistai leido Vakarų Berlyno gyventojams lankyti savo artimus gimines kitoje pusėje Gėdos Sienos. Lankytojai turėjo užsiregistruoti ir gauti pasus, kad galėtų eiti arba važiuoti per tam tyčia padarytas spragas Sienoje. Šita proga pasinaudojo šimtai tūkstančių vakarinių berlyniečių.

Bet sausio 6 d. tie giminių lankymai pasibaigė. Spragos Sienoje tapo vėl užtvirtos.

Walter Ulbrucht, Maskvos satrapas Rytų Vokietijoje, pasiūlydė lygiai taip, kaip elgiai kalėjimų viršininkai, tik daug žiauriau, negu yra įprasta civilizuotose šalyse. Net autokratinėje Rusijoje gimines galėdavo lankyti kalinius dažnai ir kada jiems būdavo patogų atvykti. O berlyniečiai gavo teisę pasimatyti su savo giminėmis rytuose Vokietijos zonoje tik po dvejų su viršum metų nuo to laiko, kai ta Gėdos Siena tapo pastatyta!

Ir dabar nežinia, kada Ulbrichtas vėl suteiks šitą malonę.

Pranešama, kad jisai siūlo šituo reikalu derėtis su Vakarų Berlyno burmistru Willy Brandt, norėdamas tuo būdu gauti laisvųjų vokiečių pripažinimą savo neteisėtam režimui, eliminuojant Vakarų sąjungininkų įsikišimą. Sakoma, kad JAV, Britanija ir Prancūzija esančios tuo susirūpinusios.

Diplomatiniu požiūriu čia gali būt opus klausimas. Bet užmirštama daug svarbesnis teisinis ir moralinis to klausimo pagrindas. Kokią teisę turi Ulbrichtas ir jo viršininkai Maskvoje neleistį Berlyno gyventojams vieniems su kitais susitikti ir, iš viso, eiti arba važiuoti, kur jie nori? Ir kokią teisę turėjo tie despotai statyti sieną skersai miestą, dėl kurio administravimo buvo pasirašytas Keturių didžiųjų valstybių susitarimas?

Šitie klausimai, tiesa, jau ne nauji. Bet jei didžiosios Vakarų valstybės nediršo statyti juos "ant peilio ašmenų", bijodamos įsivelti į karą su sovietų imperija, tai nereikia, kad jie jau nustojo reikšmės ir privalo būt užmiršti. Jie liečia pačius civilizuotos žmonijos gyvenimo pagrindus.

Vakarų diplomatai yra susirūpinę, kad burmistras Brandt, besiderėdamas su Ulbrichtu, palapsniui nuslys į tos Kremliaus satrapijos suverenumo pripažinimą. Tačiau ką berlyniečiai apie Gėdos Sienos pusėse turi daryti, kai nieko nedaro Vakarų valdžios, šitos komunistų niekybės akivaizdoje? Seimų nariai, artimi gimines ir draugai per metų metus atskirti vieni nuo kitų, trokšta sueiti, bet nežmoniškas raudonųjų tironų saivaliavimas jiems neleidžia! Ko jie turi laukti?

APŽVALGA

A. Bimbos kliedėjimas

Prieš A. Bimbą, lietuvių komunistų "švietėją", federalinė vyriausybė įsai tuo nesuminkština. Jeigu Bimba gavo pilietybę neteisingu keliu (prisiekdamas, kad jis nekomunistas), tai vargiai jisai galėtų išsikurti. Ar taip yra, mes nežinome, bet keiksmai jam nepadės.

MIRĖ DR. JONAS KAŠKIAUČIUS

Vilniuje gruodžio 30 d. staiga mirė buvęs amerikietis Dr. Jonas Kaškiaučius-Kaškaitis. Jisai buvo iškilmingai palaidotas, dalyvaujant stambiems okupantų režimo šulams — "prezidentui" Justui Paleckiiui ir kitiems.

Vėlonis buvo išgyvenęs Amerikoje daugiau, kaip 40 metų, išėjo medicinos mokslą ir užsiėmė gydytojo praktika. Uoliai bendradarbiavo komunistų spaudoje ir gausiai šelpė jų pinigais.

Bet kelis kartus jisai įkliuvo dėl neteisėtos praktikos ir buvo baudžiamas. Paskutinį kartą jam teko sėdėti Sing-Sing kalėjime ir jau buvo uždrausta praktikuoti mediciną. 1959 metais Kaškiaučius išvažiavo į bolševikų okupuotą Lietuvą ir gavo "personalinę pensiją". Mirė, sulaukęs 79 metų amžiaus.

190,695,000 gyventojų

JAV Cenzo biuras apskaičiavo, kad įžengiant į 1964 metus Jungt. Valstybėse jau buvo 190,695,000 gyventojų. Per vienus 1963 metus gyventojų pridaugėjo 2,633,000.

Ypač pasižymėjo moterų ir nebaigtųjų rasių prieauglis. Šiuo metu kiekvienais 96.6 vyrams tenka 100 moterų. Nebaigtųjų gyventojų nuosimtis praėjusiais metais J. A. V. hėse buvo didžiausias šiame šimtmečiuje. Nebaigtųjų šiuo metu yra 22,078,000, arba 11.7% visų krašto gyventojų.

Šiuo metu Jungt. Valstybėse kas septynios su puse sekundė gimsta naujas žmogus: kas 17 sekundžių vienas miršta; kas pusantros minutės vienas imigruoja ir kas 23 minutės vienas išemigruoja. Gryno prieauglio yra kas 12 sekundžių naujas pilietis.

Ne vien ginklas yra kovos priemonė. Vakarai turi pakankamai ir kitokių priemonių. Jeigu jos nebus vartojamos, tai kaip tik ir gali įvykti katastrofa, kurios visi bijo.

ALGIRDAS PUŽAUSKAS TOBULAS ŽMOGUS - UŽ JŪRŲ - MARIŲ (Skiriu Alvuđui penkių metų sukakties progai)

Naujieji Metai būna gera progą apžvelgti praeitį ir susimąstyti ties ateities problemomis. Pavieniai asmenys, tautų vyriausybės ir tarptautinių organizacijų vadai šia proga daro natūralius, skelbia gaires ir ieško naujų kelių į sveikesnę, solesnę ateitį, į tobulesnį, šviesesnį, laimingesnę žmogų. Jau 19 šimtųjų metų praėjo, kai Romos imperijos užkampy užgimė Naujas Testamentas, Nauja Viltis, padariusi tokios nepaprastai didelės įtakos mūsų civilizacijai šimtmečių raidoje. Bet ar pasikeitė, patobulėjo žmogus? Baigiamės pripildyti ir apvaldyti žemės rutulį ir jau tiesiamės sparnus į nežinomas, neįmatuojamas erdves. Žmogaus protas taip išstobulėjo, kad kelio iki bombų pakaktų jį dulkes sudraškinti tūkstančių metų darbą ir kūrybines pastangas, o ir visą gyvybę galėtume be vargo išnuodyti atominėmis nuosėdomis. Jau girdime kalbų apie reikalingą statyti žemės gelmėse naujovišką "Nojaus Arką", kad galėtume į pajudavusį ateities pokarį pasaulį nuodingiems garams išsiklaudžius, paleisti senos gyvybės naujai pradži. Ar visi mūsų technologiniai laimėjimai, visa ta medžiaginė pažanga pakeitė gerojo pusės žemės paviršių žmogų?.. Skaitome spaudoje pranašystes apie ateinančių aukso amžių. Yra, tačiau, ir abejojančių — ar tik nekeliaujame į naują materialistinį barbarizmą, į naujus modernių dienų urvus, kur žmogus su visais savo išradimais ir išmonėmis tebėra toks pats primityvus, kaip biblinis Adomas, vos perkandęs pažinimo obuolį.

Štai, Clifford S. Hill, anglikonų kunigas, kalbėdamas apie Anglijos problemas, sako: "mes greitai tampame dvasiniai nusustuš, moraliai subankrutavusia, išsigimstančia tauta su daugybe nusikaltimų, baisiu skaičiumi išardytų šeimų ir didėjančia nelegalių vaikų armija". (Time, gruodžio 15 d.). Ar negalėtume to paties pasakyti apie kitas tautas, apie Ameriką, kur dar šiais apšviestos laikais išauga jaunuolių — osvaldų — pilnų iškrypūsios pagiežos prezidentų žudikų?..

Amerikoje dažnai skundžiamasi vis didėjančiu jaunimo moraliniu palaidumu, kuris pasireiškia gausėjančiais nusikaltimais ir nuodėmingų ligų plitimu.

Biologai, žiūrėdami į žmogų iš grynai fizinio taško, rūpinasi, kad žmonių rasė vis menkėjanti. Modernioji medicina sugadinusi natūralios atrankos principą. Jos pagalba ne tik stipriai išle-

mėnulo likimą, bet ir optimistai, belaukiant naujo žmogaus atgimimo, visi vienodai sutaria, kad reikės daug vieningų, planuotų pastangų, kad pakeltų pasaulį šviesesnei lygį, pagerintų žmonijos masių ekonominę gerbūvį ir plačiai paskleistų moralinių dėsnių ir principų įgyvendinimą.

Tokią šviesesnę ir mes, lietuviai išėviai, mažutė žmonijos dalelė, turėtume priimti mūsų tarpe veikiančios Amerikos lietuvių Vaiko Ugdymo Draugijos darbus ir siekimus. Tegul tai ir mažas "lašas po lašo", tačiau vis remtinas, skatintinas, o penkerių metų užsiųpusios, nemažėjančios veiklos akivaizdoje ir sveikintinas, su geriaisiais linkėjimais — "ilgiausių metų".

Visiškai pasikeitęs

Vienas žvalus ponas sustabdo šaligatviu einantį žmogų ir rankas išskėtęs pradeda šaukti:

— Sveikas, sveikas, sveikas! Ką aš matau, jei ne savo seną mielą bičiulį Jatulį! Išitais tu žinias metų kaip nesimatė! Kalnas su kalnu nesuseima! Žmogau, bet gi tu ir pasikeitęs! Stačiai nebebūčiau pažinęs. Atrodai aukštesnis ir iš šviesiaplaukio pasidarė brunetas!

— Bet aš gi nesu joks Jatulis, atsiprašau! — pasiaiškino užkalbintasis pertraukęs žvaliojo pono žodžių srautą.

Žvaliojo pono nusteibimas dar labiau padidėjo.

— Sakyk tik man! Ale taip visiškai pasikeitęs, kad net pavardę pakeitęs!

Stockholme, Švedijoje, buvus bokso (sunkiojo svorio) čempionas Floyd Paterson (dešinėje) "nokautu" laimėjo rungtynes iš Italijos čempiono Sante Amonti (kairėje).

ALEKSANDRAS PAKALNISKIS Plungės valsčiaus žmogus ir jo papročiai 20-jo amžiaus pirmoje pusėje

4. Kitos šventės

Kitos šventės nebuvo tiek charakteringos papročių gausumu, kiek buvo Užgavėnės ir Velykos. Blankios tuo atžvilgiu buvo ir Kalėdos. Tik Kūčių vakaras savo papročiu yra turėjęs, bent senovėje. Paprotys yra buvęs ant Kūčių stalo po staltiese paskleisti šieno ir pavalgus tą šieną padalyti gyvuliams. Tuo būdu ir gyvulėliai galėdavo dalyvauti Kūčiose. Bet tas paprotys tik iki Pirmojo Pasaulinio karo išsilaikė. Visą laiką buvo užsilikęs mitas apie tai, kad Kūčių naktį gyvuliai žmonių kalba šnekėti ima. Taip pat iki paskutinių laikų buvo užsilikęs paprotys Kūčių vakarą burti ateitį. Mergė parnešdavo glėbį šakalių (glėbį malkų) ir skaitydavo juos. Jeigu būdavo porinis skaičius, reikšdavo, kad sekančiais metais ji ištekės. Išstipindavo švino gabaliuką ir supildavo jį šaltą vandenį. Staiga atvėsdamas sukietėdavo jis į kokią nors formą, iš kurios paskui bandydavo ateinančių metų ateitį spėti. Arba įmerkėdavo pirštą į blūdą vandens ir įskūdavo vandenį. Paskui įmėsdavo jį du gabaliukus

anglies. Didesnysis reikšdavo vyrą, o mažesnis moterį. Anglies gabaliukai skriedavo aplinkui, vienas kitą vydamiesi, kartais ir sukibdavo. Vėl iš to išvadas darydavo — sueis ateinančiais metais į porą su patinkamu asmeniu ar ne. Bet visi tie būrimai buvo jau vien tik žaidimas — niekas rimtai negalvojo apie jų išpildymą.

Kalėdų eglutė nebuvo žmonėms žinoma. Ją pirmą kartą į tos apylinkės kaimą atnešė nepriklausomos Lietuvos pradžios mokyklos. Pas ūkininkus ji nepriėjo iki pat Antrojo Pasaulinio karo. Tik mokyklose tebūdavo įrengiama. Taip pat nebuvo per Kalėdas papročio dovanas duoti arba kalėdinį sveikinimą atvirukus siuntinėti.

Dievo Kūno šventė toje vietoje vadinosi Vainikais. Paprotys buvo per Vainikus duris ir kiemo vartus jaunais berželiais papuošti. Piemuo su beržo šakomis karvių ragus apvainikuodavo ir už tai iš šeiminiųkės sūrį gaudavo. Ir Plungės bažnyčia per Vainikus būdavo pauošta berželiais. Nei kaimuose, nei pačioje Plungės bažnyčioje nebuvo papročio berželiais pasipuošti per Sekmines, kaip yra daroma kitur.

Kaip reikėsi žemaičių pomaldumas

Žemaičių religinį gyvenimą dominavo nepaprastas kunigo autoritetas. Visas jo

tikėjimas su tuo autoritetu siejosi ir iš jo išplaukė. Žemaitis klausė kunigo ir atidavė jam šimtaprocentinę pagarbą už tai, kad jis viską žinojo ir kad arti prie Dievo stovėjo. Kunigui bučiuoti į ranką buvo visuotinas paprotys. Jeigu, sakysime, pačioje pradžioje dvidešimtojo amžiaus žmogus pasisveikindamas su kunigu nebūtų pabučiavęs jam į ranką, būtų tai buvęs negirdėtas nemandagumas ir kartu bedievybė.

Pats tas žmogus tuo tarpu, kad ir nevisiškai visas religijos tiesas tesuprasdamas, stengėsi garbinti Dievą. Pomaldumas žmonių tarpe buvo didelis, nors, paprastai, meldžiamasi būdavo be didesnio susikauptimo ir įsigilino jį maldos žodžius. Paprotys buvo melstis visai šeimynai (visi tų namų žmonės — gaspadoriai, jų vaikai ir samdiniai) kartu. Per Gavėnią vakarais būdavo giedama "Karunka", būdavo giedamos gegužinės pamaldos ir spalio mėnesį kalbamasi rožančius. Sekmadieniais, tą valandą kai bažnyčioje turėjo būti sūma, namie pasilikusieji kalbėdavo rožančių. Nebūdavo tačiau meldžiamasi prieš ir po valgio, kaip teko matyti pas ūkininkus Bavarijoje. Žemaičių užtekdavo prie stalo persižegetoti, be susikauptimo, tik tą judesį padaryti. Būdavo net kartais toks persižegetojimas juokais mūsų nuobodumu vadinamas. Pro gausias pakelių koplytėles ir kryžius praeidami žmonės numandavo kepurę. Kiti dar ir maldele

kalbėdavo. Pavasarį gyvulius į laukus išleisdami švestų žolius ar verbų kadagių plūmais pasmilkydavo.

Šiaip visas žmogaus tikėjimas daugiausia tik išoriniais papročiais bei religinėmis prievolėmis ir tesireiškė. Katakizmas mažas būdamas buvo jis išmokęs atmintinai, bet jį nesigilino, galvos apie tikėjimo tiesas nesuko, ir tą patį katekizmą greitai užmiršo. Nebuvo linkęs jis į abstrakcijas, nei būtų pajėgęs ką nors daugiau suprasti. Stengėsi tik būti geru ir doru žmogumi. O tokiu laikomas buvo tas, kuris teisingas buvo, kunigus gerbė ir "darė taip, kaip visi daro".

Taip atrodė žemaičių krikščionybė 20-jo amžiaus pirmoje pusėje. Šalia tos krikščionybės buvo dar ir pagonybės liekanų. Jos ypač reikėsi tikėjimu įvairiais burtais bei laumėmis.

Laumės, raganos ir kaukai

Dar nepriklausomos Lietuvos laikais buvo žemaitijoje nemaža žmonių, kurie tikėjo, kad laumės jodo arklis. Ūkininkas kartais nuėjęs rytmetį ir tvartą rasdavo suprakaitavusį arklį. Iš to jis padarydavo išvadą, kad laumė jo arklį užsisėdusi po tvartą jodinėjo, visą naktį jį vargino. Arklis tikrai būdavo ne tik suprakaitavęs, bet ir pavargęs. Kad apsigintų nuo tos nelaimės, nušaudavo šarką ir pakabindavo tvarte. Laumė bijanti ar nemėgstanti negyvos šarkos. Tvarte paka-

binat negyvą šarką būdavo galima matyti ne viename ūkyje dar apie 1930-sius metus.

Taip pat, nors gal kiek mažiau, tikima buvo, kad raganos kerpa avis. Ir tikrai — kartais avies vilna lyg nutrūta, lyg tai nelygiais kirpiais vietomis nukirpta būdavo. Manydavo žmonės, kad ragana nakties metu į avių tvartą ateina. Avis kerpanti ragana buvo moteris, kur nors kampe pakrašty gyvenanti, savo raganiškumą nuo žmonių akių nuslėpusi, kai tuo tarpu arklus jodanti laumė buvo jau daugiau dvasias ar baidyklė, ne gyvas žmogus.

Tikėjimas, kad raganos kerpa avis išnyko anksčiau. Arklus jodanti laumė ilgiau išsilaikė. Bet ir ji apie 1940-sius metus buvo likusi tik pasaka, kuria jau niekas netikėjo.

Visiems buvo žinoma pasaka, kad kaukas naudą nuo vieno ūkininko kitam neša, kad jis kartais ugnies kamuoliu per dangų praleikia. Tačiau beveik niekas jau nebetikėjo, kad tai būtų tiesa. Tačiau iš to, kaip gyvas tas pasakojimas žmonėse dar tebebuvo, galima spręsti, kad netoliomoje praeityje žmonės tebetikėjo, jog yra kaukai. Apie vidurį devynioliktojo amžiaus tas tikėjimas, greičiausia, tebebuvo gyvas ir visuotinis žemaitijos kaime.

(Bus daugiau)

Skaitkite ir platinkite Dienraštį "Naujienas"

**NEPAMIRŠTINI
(1963) METAI**

Kas jau spėjo pamiršti, tiem primenama, kad tokių metų kaip ką tik praėjusieji Chicago visoje savo istorijoje nėra turėjusi. Tai nuo 1872 metų buvo šilčiausi ir šalčiausi metai. Kaip Chicagos oro speciai apskaičiavo, 1963 metais keturi mėnesiai buvo visai išklydę iš savo kelio, būtent trys (sausis, vasaris ir gruodis) buvo šilčiausi, o vienas (spalis) buvo šilčiausias.

1963 metų sausio 23 ir 28 dienomis buvo po 18 laipsnių žemiau nulio, rugpjūčio 14 ir 18 d. buvo tik po 49 laipsnius šilumos, o praeitą gruodžio mėnesį devynios dienos (nuo 13 iki 21 dienos) iš eilės nuo nulio iki 12 laipsnių žemiau nulio.

1963 metų balandžio 2 dieną jau buvo 82 laipsniai aukščiau nulio, o gegužės 8, birželio 6 ir spalio 6 dienos po 91 laipsnius ir daugiau šilumos. Be to, penkios spalio mėn. dienos (16, 23, 24, 25 ir 26 dienos) buvo po 84 laipsnius.

LEO'S SINCLAIR SERVICE
Leonas Franckus, Sav.
Stabdžiai, sankabos, transmisijos
(Standartinės ir Automatinės)
ir motorų remontas.
5759 So. WESTERN AVE.
Tel. PR 8-9533

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
ir kitus kraštus
P. NEDZINSKAS, 4065 Archer,
Chicago 32, Ill. Tel. YA 7-5980

Siuntinių išsiuntimas

ir pigus siuntiniams medžiagų pasirinkimas, pavyzdžiui, 6-mis vyr. kostiumams medžiaga tik \$33, o su išsiuntimu \$68.50. Čia viską rasite, kas tik siuntiniams reikalinga. Galite ir prie atneštų siuntinių pasipirkti įvairių prekių žemesnėmis kainomis, kaip kur kitur. Taip pat galite pasiūlyti įvairių medžiagų ir kitų prekių, med. instrumentų, maisto produktų iš Anglijos, iš Danijos. EXPRESS GIFT PARCEL CO., ir Liusės suknelių krautuvė, 3305 So. Halsted St., Chicago 8, Ill., LA 3-2021. Atidara pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9:00 ryto iki 9:00 vak. Kitomis dienomis 9:00 — 6:00. Liusė Kavaliauskienė. (Sk)

SKAITYK PATS IR PARAGINK KITUS SKAITYTI NAUJIENAS JOS VISAD RAŠO TEISYBĖ

4 1/2% 5%
current dividend on Investment bonus
4 1/2% DIVIDENDA MOKAM UŽ VISAS TAUPYMO SASKAITAS.
4 metų Investment bonus sąskaitom mokam 4 1/2% dividendą kas pusemetį ir ekstra 1/2% per metus išmokam pabaigoj 4 metų.
BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4071 ARCHER AVENUE — CHICAGO 32, ILLINOIS
Valandos: pirmad., antrad., penktad. ir šeštad. 9:00 r. — 4:30 po pietų; trečiadieniais uždaryta; ketvirtad. 9:00 r. — 8:00 val. vak.

NAUJOS LIETUVIŠKOS PLOKŠTELES
A. Gustaičio ir S. Santvaro įkalbėta poezija \$5.00
Clevelando vyrų oktojo įdajuota ir įgroti šokių muzika stereo — \$6.00, Hi-Fi \$5.00
V. Stankienės įdajuota šokių muzika stereo — \$6.00, Hi-Fi \$5.00
PER MŪS ŠIAS PLOKŠTELES IR KITAS PREKES GALIMA PASIŪSTI IR Į LIETUVĄ.
J. KARVELIO PREKYBOS NAMAI
2715 W. 71st St. Chicago 29, Ill. Tel. 471-1424

SIUNTINIUS Į LIETUVĄ IR KITUS KRAŠTUS SIUNČIA
Licenzijuota lietuvių įmonė, registruota U.S. Departmente of Justice ir paskelbta U. S. Departmente of Commerce
COSMOS PARCEL EXPRESS CORP. MARQUETTE GIFT PARCEL SERVICE
3212 So. Halsted St. Chicago 8, Ill. 2608 W. 69 St., Chicago 29, Ill.
Tel. CA 5-1864 ir WA 5-2737 Tel. WA 5-2737
Didelis pasirinkimas medžiagų ir visų kitų siuntiniams tinkamų prekių žemesnėmis negu kitur kainomis. Prieš sudarydami siuntinius patikrinkite mūsų kainas.
Istaigos vedėjai EDV. ŽUKAUSKAS ir VYT. ŽUKAUSKAS.
Abiejuose skyriuose galima užsakyti labai preinamomis kainomis maisto siuntinius iš Danijos, taip pat akordeonus, siuvas ir rašomas mašinas iš Europos ir įvairias prekes, net šaldytuvus ir automobilius iš Sov. Sąjungos sandėlių.

GAISKIENĖS 80 METŲ SUKAKTIS

Julija Galskienė, gvy. 4941 Deming Place, gruodžio 14 dieną šauniai paminėjo savo 80 metų gimimo sukaktį. Susirinko daug žmonių, giminių ir senų pažįstamų. Visi kartu gražiai paminėjo vertą sukaktį. Paveiksle matome dalį minėjimo dalyvių, Galskių giminės narių. Iš kairės į dešinę pirmoje eilėje sėdi Mrs. Marcia Digweed, Galskiens anūkė, laikanti ant kelių praanūką Phillips; duklė Alice Galskis; Mrs. Julija Galskis, kurios gimtadienis buvo minimas, ir Vytautas P. Galskis, suaktuvinių sūnus. Antroje eilėje stovi Mrs. Mary Zalnis, svainė; brolis Pius Zalnis ir anūkės vyras Clifford Digweed. Visi palinkėjo Galskienei stiprios sveikatos ir ilgų metų.

CICERO

Raudonos Rožės klube

Pirmasis Raudonos Rožės klubo susirinkimas šiais metais įvyko sausio 3 dieną Liberty svetainėje. Narių kaip ir metinį susirinkimą atsilankė nemažai. Visi atidžiai išklausė valdybos raportų. Mutual ir St. Anthony laupymo bendrovės atsuntiė dividendus su gražiais linkėjimais. Ligonių lankytojai pranešė, kad šiuo metu du klubo nariai serga, yra susižeidę darbe.

Kaip valdybos taip ir visų narių rūpestis yra, kaip sekmingiausiai praveisti savo klubo 50 metų jubiliejų.

Iš pirmųjų Raudonos Rožės klubo steigėjų mažas skaičius bėra šiandien ilke.

Jonas Dambros

Buvęs biznierių, plačiai pažįstamas ir visų mėgiamas kaip geras vaidintojas ir ilgametis Pirmyn choro narys Jonas Dambros jau yra išėjęs į pensiją ir šiomis dienomis parašė iš Kalifornijos. Rašo, kad svečiuojasi pas sūnų ir marčią. Kada grįšiu, sako, nežinau, nes čia man labai gerai. Šilumos kasdien po 70 laipsnių, ten, sako, pas jų Chicagoje turbūt tikrai šalta.

Kad ir šalta, bet ne tikrai šalta ir mes turime judėti. Naujiems metams prasidėjus, darome susirinkimus, ruošiam planus, nariai į savo organizacijas neša mokesčius.

Tą patį daro ir p. Dambros. Gavau iš jo čekį ir knygetę. Linkiu Jonui gerai pasilsėti ir vėl grįžti prie savo senųjų draugų. — K. P. Deveikis.

MELROSE PARK, ILL.

— SLA 125 kuopa yra nutarusi šiais metais iškilmingai paminėti savo veiklos 50 metų sukaktį. Šiuo laiku kuopoje yra apie 50 narių.

— SLA ir kitų organizacijų veiklus narys Adomas Jaras yra susirgęs ir gulė West-Lake ligoninėje.

— Netrukus bus Liet. Bendruomenės vis. susirinkimas. Jaučiamas susirūpinimas naujosios valdybos sudarymu. Šiais metais vietos bendruomenė pasižymėjo geru baltaus surengimu ir šokių šventės parėnimu.

— Cicero šokių grupė atvyks su savo programa į Melrose Parko lietuviškos mokyklos vakarą, rengiamą sausio 18 d. Sharp Memorial salėje. Programoje dalyvaus ir vietos mokyklos mokiniai. — Tė.

NAUJAS SĖJOS NUMERIS

Šiomis dienomis iš spaudos išėjo Sėjos perėitų metų numeris 5—6, 96 pl. dydžio. Turinyje: Prez. J. F. Kennedžio paminėjimas, Nesuakmenėkime! — J. Kateivos. Dvidešimt metų nepaliaujamos kovos — B. Kalinausko, J. Mikuckio eil. — Dainius, LVLS-gos suvažiavimas Deimantinio jubilėjaus ženkle (188-1963), Lietuvos laisvinimas šiandien — J. Audėno, Gologotos keliais — inž. Pr. Zundės, LVLS-gos nuostatymas pagrindiniais klausimais — H. Blazo, Apie praeitį, dabartį ir ateitį — Z. Daidikos, Studentai varpininkai ir jų nueitas kelias — Dr. K. Karvelio, Mokslinių darbų temų klausimu — Z. Z. Mišriosios šeimos — A. Laukio, Lietuvos Jaunimo Sąjunga prisiminus — J. Kardelio, Didvyriškosios Suomijos garbei — A. Rago, Apžvalgoje — Dr. Pijaus Grigaičio sukaktis, Gruodžio 17 perversmas, SLA rinkimai, LE ir liaudininkai ir kt.

Automobilių savininkams

Illinojaus valst. sekretorius Charles Carpentier perspėja automobilių savininkus, kad vasario 15 dieną yra paskutinė diena, iki kurios visi automobiliai privalo turėti leidimų lenteles (plates) ne tik įsigiję, bet ir prie savo automobilių uždėję.

Kurie dar leidimų lentelių neturi įsigiję ir prašymus nori siųsti paštu, turi tatau atlikti taip, kad iki vasario 1 dienos jų prašymai jau būtų ju ofise, nes kitaip ofisas nebespės iki vasario 15 dienos lentelės išsiųsti prašytojams.

Laukiama, kad šiais 1964 metais Illinojų bus įregistruota apie puspenktio milijono motorinių vežimų. Iki šiol įregistruota dar tik 1,400,000. Tai yra 40,000 mažiau kaip pernai tuo metu.

Iš policininkų į plėšikus

Du Chicago policininkai James Slawek ir Norbert Terlikowski anksčiau suimti ir pašalinti iš tarnybos, vėl buvo suimti praeitį pirmadienį. Jiedu buvo pastebėti Sheridan road ir Belmont avenue kampe ir skubiai sušėdę į savo automobilį bandė pabėgti, bet buvo sulenkti Oakdale avenue kampe. Abudu beturcinę po revolverį, megstines kaukes ir automobilių įsidėję visokių įsilaužymams reikalingų įrankių.

Si dviguba Sėja turinio atžvilgiu daro gerą įspūdį. Ats. red. E. Boreiša, adm. J. Urbelis, 1649 N. Broadway, Melrose Park, Ill. Leidžia Varpininkų Leidinių Fondas. Ldn.

HELP WANTED — MALE
Darbininkų Reikia
WANTED AT ONCE!
• 50 OWNER OPERATORS •
with steel hauling equipment, late model tractor and trailer. Illinois License Preferred. To work within 100 miles radius of Chicago. Contact Safety Department.
SIMS MOTOR TRANSPORT LINES
610 WEST 138th STREET. — RIVERDALE, ILL.
P. S. Also men with same equipment for steel hauling between points in Illinois, Indiana, Ohio, Michigan & Kentucky.
IMMEDIATE OPENINGS
AUTOMATIC SCREW MACHINE OPERATORS AND SET UP MEN
TOOL AND DIE MAKERS
TOOL GRINDERS
Excellent fringe benefits. Good working conditions.
Write: Personnel office
BURGESS-NORTON MFG. CO.
Geneva, Illinois
or call CEnter 2-4100
An Equal Opportunity Employer

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIŲ
BUILDERS AND CONTRACTORS
Namų Statyba ir Remontas
DAŽYMAS IR DEKORAVIMAS
iš lauko ir vidaus, sienų popieriavimas, sienų dekoravimas paveikslais (muralis ir interior decorating).
Skambinti
A. VAITEKUNAS
Tel. 839-5299

A. ABALL ROOFING
Isteigta prieš 48 metus
STOGAI — KAMINAI — RINOS
NUTEKAMIEJI VAMZDŽIAI
DEDAME NAUJAS "COPPER-ALLOY" RINAS. Jų nereikia dažyti; garantuotos visam laikui. Kaina ta pati kaip ir už galvanizuotas. Taip pat taisome senas rinas, išmaliname ir dažome. Darbas garantuotas.
VIŠKOKIUS STOGUS taisom, atnaujiname ar naujai dengiame. Varsojam fiber-asphalt. Garantuota, kad vanduo nepereis.
KAMINAI — mūrinami, valomi ir taisomi. Taip pat įdedame vamzdzius ir originalius kaminius: tinka garo, alyvos ir anglies apšildymams. Sulaiko drėgmę.
DAŽOM IŠ LAUKO IR CEMENTUOJAME. — Pilaui apsidraudę. — Ne mokami apskaičiavimai. — Žemiau siūsi kainoms.
VIDUJ mes atliekame įvairius remontus bei dekoravimo darbus.
Atdara dieną ir naktį bei sekma dienomis.
LA 1-6047 arba RO 2-8778
Dirbame žiemos metu.

HEATING CONTRACTORS
Istatome šilto oro pučiamus pečius vandens boilerius ir oro vėsinčius. Vieninteliai iš lietuvių turime miesto leidimą dirbti naujuose namuose.
CICERO HEATING AND SHEET METAL CO.
2431 So. Kedzie Ave., Chicago 23, Ill.
Ofiso tel. 777-1442
Juozas Zemaits OL 6-0412
ir
Victor Skade ST 8-9272

HEATING CONTRACTOR
Irengiu naujus ir perstatau senus visų rūšių namo apšildymo pečius ir air-conditioning į naujus ir senus namus. Irengiu vandens boilerius ir stogų rinas (gutters). Darbas atliekamas greit, sąžiningai ir garantuotai. Apskaičiavimai nemokami.
Turiu leidimus dirbti mieste ir užmiešiuose.
Domas Žukauskas
HEATING & SHEET METAL
4444 So. Western Ave., Chicago 9, Ill.
Tel.: VI 7-3447

Statome naujus ir taisome senus namus.
F. PETRAUSKAS CONSTRUCTION CO.
2523 West 69th St.
Tel. PR 8-3792

Slawek ir Terlikowski paleisti už \$3,000 užstatą kiekvienas ir sausio 17 dieną turės stoti į teismą.

Steigia botanikos sodą
Chicago Hortikultūros draugija susitarė su Forest preserve distriktu įsteigti Skokie slėnyje 250 akrų ploto botanikos sodą. Draugija pradžioje pradėjusi sukurti vieną milijoną dolerių, o gubernatoriaus autorizavo distriktą pakelti nejudomojo turto mokesį po \$0.048 nuo kiekvieno \$100 vertės. Sodas numatyta įsteigti 1966 metais. Jis bus keturkampyje tarp Dundee kelio pietuose, Glencoe golf-laukio rytuose, Lake-Cook apskričių ribos šiaurėje ir Edens expressway vakaruose.

TRUMPAI
— Chicago Aukštesniosios Lituanistikos Mokyklos tradicinis vakaras įvyks sausio mė-

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavinimi
REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavinimi
Paskolos, perkant namus, daromos ilgiam terminams ir žemais nuomolmiais mėnesiniais išsimokėjimais.
Dėl visų informacijų, kreipkitės į
MUTUAL FEDERAL SAVINGS
JOHN J. KAZANAUSKAS, prezidentas
2202 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

1. KEPYKLA (bakery) su visais irengimais, 2 mūriniai ir tuščias sklypas. 37,000 dol.
2. MŪRINIS, 4 BUTAI ir maisto krautuvė 26,000 dol. 1,000 dol. įmokėti.
3. TAVERNA, LIKERIŲ KRAUTUVĖ ir 2 aukštų mūrinis. 7,000 dol. bruto pajamų į mėnesį. Kaina nužeminta iki 29,000 dol.
4. 3 AUKŠTŲ MŪRINIS, 20 BUTŲ ir grožio salonas. 28,500 dol. pajamų į metus. Savininkas išėina į pensiją. Puikus investavimas.
5. 5 BUTŲ MEDINIS, 240 dol. pajamų į mėnesį. Mokesčiai tik 115 dol. Pilna kaina 26,500 dol.
6. 3 BUTŲ MŪRINIS, 4-5-2% 2 mašinių garažas. Svarūs tvarkingi butai. 24,500 dol.
7. 5 BUTŲ MŪRINIS ir tuščias sklypas. Gazo šiluma. Svarus, tvarkingas, gerai prižiūretas namas. 42,500 dol.
8. 2 BUTŲ MEDINIS. Gazo šiluma. Mokesčiai tik 145 dol. Pilna kaina tik 11,500 dol.
9. 2 BUTŲ MŪRINIS, 6 ir 7 kamb. 2 karšto vandens boileriai. Pensininkas parduoda tik už 25,500 dol.
10. 2 BUTŲ MŪRINIS. Abu butai pilnai MODERNIZUOTI. 28,500 dol.
11. 6 KAMB. MEDINIS. Labai SVARUS ir TVARKINGAS. Mokesčiai tik 96 dol. Atiduoda už 16,500 dol.
12. 5 KAMB. MŪRINIS. ROSY įrengtas SVEČIŲ KAMBARYS. 19,500 dol.
13. 2 METŲ MŪRINIS (bi-level) vienos šeimos LIUKSUSINIS NAMAS. Statytas pagal užsakymą. Tikrai vertas 23,500 dol.
14. 2 BUTŲ MŪRINIS. 2 gauto. garas. Pilnas rūsys. Gazo šiluma. Tik 23,000 dol.
15. 3 BUTŲ MEDINIS, 6-6-5. Arti Sv. Antano mokyklos. 25,000 dol.

ŠATAS REALTY
4936 WEST 15th STREET
Office: OL 6-2233
CICERO 50, ILLINOIS
Residence OL 2-8907

DAKTARAS PIGIAU PARDUOS 6 kambarių, 12 metų rezidenciją arti 71 ir Kedzie. Naujas 2 auto garažas. Daug priedų. \$20,000.
Kaip TIK KALEDOMS — 7 kambarių medinis Brighton Parke. Naujas centrinis šildymas. Sausas rūsys. Naujas garažas. \$12,000.
4 BLOKAI NUO MŪSŲ ISTAIGOS išstaiytas, sutvarkytas 5 kambarių medinis. Tik \$11,000. Garažas.
MŪRAS ANT KAMPO. 3 butai, biuziniai patalpa. Didelis garažas. Platus lotas. \$320 nuomos mėnesiui. Kaina \$24,500.
KŪČIŲ VAKARAS ARTEJA ir dar galima nupirkti beveik naują 6 kamb. mūrą, garažas, platus sklypas, daug priedų, arti 67th ir Pulaski, \$26,500.

K. VALDIS REAL ESTATE
RE 7-7200 — 2458 W. 69th St. — RE 7-8534

2 BUTŲ MŪRINIS po 7 kamb., alyv. šild., bungalow stogas, mūr. garažas, arti Maria Highsch., tik \$29,500.
7 KAMBARIŲ, 4 mieg., rezidencija, 14 metų senumo, 1 1/2 vonios, gazo šildymas, garažas, arti 70th ir Pulaski, \$19,000 arba pasiūlymai.
6 KAMB. MŪRINIS, 8 1/2 metų senumo, 4 1/2 p. sklypas, gazo šild., arti Bogen High Sch., \$18,900.

BUTŲ NUOMAVIMAI INCOME TAX
draudimo AGENTŪRA PATARNAUJA VISAIŠ DRAUDIMO REIKALAIS
BELL-REALETY
J. BACEVIČIUS
6455 So. Kedzie Ave — Prospect 8-2233

DIDŽIAUSIAS IR GERIAUSIAS NAMŲ IR BIZNŲ PASIRINKIMAS
♦ APDRAUDA ♦ NOTARIJATAS
LEONAS REAL ESTATE
2735 West 71st Street WALbrook 5-6015

MŪRINIS 2 butų po 5 kamb., gazo pečiais šild., 23 ir Christiana, mažas įmokėjimas, geros pajamos.
MŪRINIS 3 butai, 2 po 7 ir 4 kamb., MŪRINIS 3 butai, 2 po 7 ir 4 kamb., gazo šild., garažas, 1 butą tuoj gali.
SIMAITIS REALTY, INSURANCE
2737 W. 43rd STREET Tel. CL 4-2390

nesio 18 d. 6 v. v. Jaunimo Centre. Mokyklos mokiniai išpildys įvairią ir nuotaikingą dainų, tautinių šokių ir dailiojo Metų Laių programą. Veiks skaniais valgiais gausūs bufetas. Gros du dideli orkestrai, naudosimės abiem J. Centrai salėmis. Bus ir kitų vakaro malonumų. Patogumai galima užsisakyti stalukus pas ponį B. Nainienę — tel. PR 6-3726.

NORVILA
REAL ESTATE AND BUILDERS
2658 West 59th Street
PROspect 8-5454

ŠIMKUS
REALTY — NOTARY PUBLIC
Vertimai, leidimai, nuomos, paskolos ir įvairūs patarnavimai.
4259 S. MAPLEWOOD AVE.
UZPILDAU INCOME TAX
CL 4-7450 arba YA 7-2046

AUKOKITE PATYS IR PARAGINKITE KITUS AUKOTI NAUJŲNŲ MAŠINŲ FONDU

SKAITYK KASDIEN NAUJIENAS
IR TENYK SKILTIS
Lietuviai taigi perka ir parduoda ir progos sužinoti tiktai per
NAUJIENAS